

Political Science - I

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 100

Note :- The candidates are required to attempt *one* question each from Section A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carrying 4 marks each.

Section - A

1. Define Political Theory and write down its characteristics and scope. 15
2. Discuss mutual relations between Political Science and History. 15

Section - B

3. Define state and discuss its essential elements. 15
4. Explain the Historical of Evolutionary Theory about the origin of the State. 15

Section - C

5. Make a critical evaluation of the Liberal Theory of the nature of the State. 15
6. What do you mean by Socialist State ? Discuss the functions of Socialist State. 15

Section - D

7. Examine in detail Austin's Theory of Sovereignty. 15
8. Describe in detail different kinds of Sovereignty. 15

Section - E

9. Give brief answers to these questions : 10×4=40
 - (i) Write down difference between Political Theory and Political Science.
 - (ii) Difference between Economics and Political Science.
 - (iii) What is the origin of the word State ?
 - (iv) Is Commonwealth a State ?
 - (v) Write four differences between State and Government.
 - (vi) Write down characteristics of Rousseau's Theory of General Will.
 - (vii) Write down four characteristics of Gandhi's Ideal State.
 - (viii) Who are the main supporters of Positive Liberalism ?
 - (ix) Which of the functions the State should not do ?
 - (x) Write down the meaning of Sovereignty.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
2. ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ - ਅ

3. ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 15
4. ਰਾਜ ਦੇ ਜਨਮ ਸਬੰਧੀ ਵਿਕਾਸਵਾਦੀ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ - ਏ

5. ਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਸਬੰਧੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15
6. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ - ਸ

7. ਆਸਟਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
8. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ - ਹ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿਉ :-
- (i) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰੋ।
 - (ii) ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
 - (iii) ਰਾਜ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਕੀ ਹੈ ?
 - (iv) ਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਰਾਜ ਹੈ ?
 - (v) ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
 - (vi) ਰੂਸੋ ਦੀ ਆਮ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (vii) ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (viii) ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਮਰਥਕ ਕੌਣ ਹਨ ?
 - (ix) ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ?
 - (x) ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

10×4=40